

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

❖❖ AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYESÜLET SZAKLAPJA.

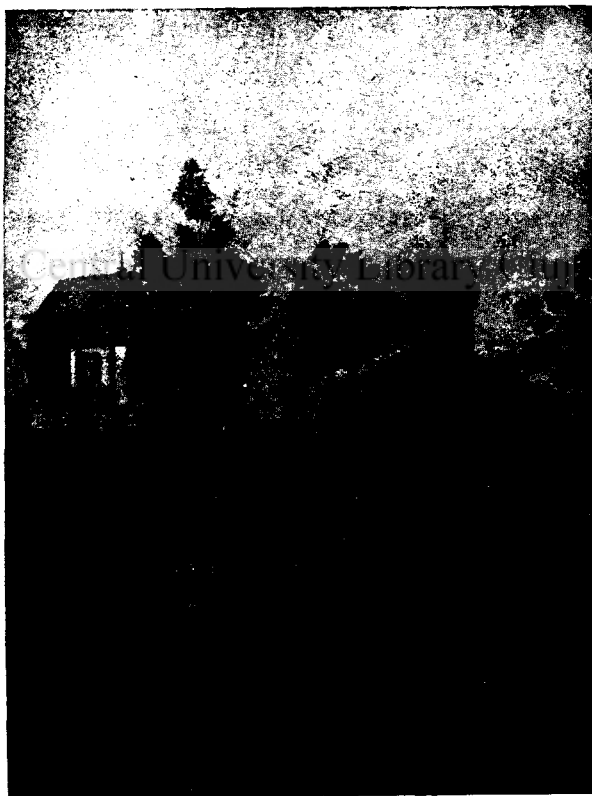
Kolozsvár 1916.

Nov.—Dec.

XXXI. évfolyam

11—12. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
GYÖRFI ISTVÁN.

MEGJELENIK
RENDES VISZO-
NYOK KÖZÖTT
HAYONTA.

❖❖ Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület méhtelege.

ELŐFIZETÉSI ÁR: BELFÖLDRE EGY ÉVRE 4 K. FÉLÉVRE 2 K. KÜLFÖLDRE 5 K. AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYESÜLET TAGJAI A TAGSÁGI DÍJÉRT KAPJÁK. TAGSÁGI DÍJ RENDES TAGOK RÉSZÉRŐL ÉVI 4 K. A LAP SZELLEMI RÉSZÉT ÉRDEKLŐ KÖZLEMÉNYEK A SZERKESZTŐ NEVÉRE. KOLOZSVÁR, PAP-UTCA 6. SZÁM KÜLDENDŐK.

Tartalom: 1. Felhívás. 2. Egyesületi élet. 3. A székely méhészekért.
4. Kisgazda és a méhészet. 5. A téli méhes. 6. Levél. 7. Szemle. 8. Vegye-
sek. 9. Szerkesztő postája.

Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület elnökségénél

a míg a készlet tart, az alábbi méhészeti áruk rendel-
hetők meg: Háromsoros és négysoros országos mé-
retű kaptár, átmeneti kasládával, napviaszolvasztó, seprő-
garat, kerettartó láda. „Erdély Méhészetének története“
című könyv ára 1 K 20. „A méz ápológiája“ ára 1 K
20 f, melynek elküldetéséről azonnal gondoskodva lesz.
A megrendelések dr. Balázs Ferenc egyesületi főtítkár-
hoz Kolozsvár, Mészáros-utca 3. szám alá küldendők.

Méz és méh értékesítés. Akinek eladó
méze vagy eladó méhcsaládai vannak, sziveskedjék
az árak és mennyiség megjelölése mellett egyesü-
letünk elnökségének bejelenteni. A méz beküldésé-
hez saját költségünkön mézesbödönöket azonnal
küldünk, a méhcsaládok eladását vagy vételét dij-
mentesen közvetítjük.

Méhállományunk nemesítése. *Donáth Aladár* méhészeti
szaktanár pályanyertes munkája. A füzet megrendelhető szerzőnél
(Kolozsvár, Ferencz József-út 81.) 50 fillér postabélyeg beküldése
mellett portómentesen.

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYESÜLET SZAKKÖZLÖNYE.

FELELŐS SZERKESZTŐ
GYÖRFI ISTVÁN

MEGJELENIK RENDES VISZO-
NYOK KÖZÖTT HAVONTA.

Kérelem

Magyarország méhészkedő közönségéhez !

Nyugalmas érzülettel hajtottuk fejünket álomra folyó évi augusztus hó 29-én este és 30-án virradóra hajléktalanokká lettünk. Alattomos, vérszopó, gyáva oláh horda tört reánk váratlanul s védelem hiányában fejvesztetten verettünk ki a tüzhelyből s lettünk bujdosók szerte e hazában. Odaveszett mindenünk: vagyonunk, nyoszolyánk, tüzhelyünk; azzal maradván, amit a menekülés percében rongyot magunkra akasztottunk. Elválaszthatatlan kísérőnké szegődött a nyomor, a szomorú sorson töprengő lelki harc, kétség a jelenben, vigasztalanság a jövőben. Ez lett a büszke és önérzetes székelység öröksége, mely odadobta áldozatul fiait a világháború molochjának.

Megfosztva vérünktől és vagyonunktól koldusok módjára állunk a magyar testvérek előtt s kérünk bebozsátást. Felhangzik a szózat, hogy a ki egyet is befogad a bujdosók közül, magát a Krisztust fogadja be, mert ott ül minden székely arcán kirívóan a krisztusi sors.

Ne zárjátok el magatokat magyar testvérek előttünk, hanem nyissátok fel portátok kapuját hisz a szenvedés sorsa közös. Együtt munkáltuk az erős magyar haza kialakítását, együtt sirtunk az évszázadonként megismétlődő jeruzsálemi pusztulásokon. Történelmi hivatásunk

és életünk mindig egymásra utalt. Ha mi erősek voltunk, ti boldogan éltetek, ha mi elgyöngültünk ti szenvedtetek.

Mintegy 300 önálló és önérzetes székely határvideki méhész nevében zörgetek és kérek tőletek bebocsájtást nem kegyelem kenyérért, hanem munkaalkalomért és foglalkoztatásért. Akinek nagyobb számú méhcsaládból álló méhészete van adja hírül, hogy küldhessek a szenvedők százaiból egyet segítségére, munkára. Ő viszont adjon a fáradozásért tisztes kenyeret és bért. Ne engedjük az önérzetes székely fajt hontalanul keseregni, bujdosni az ő hazájában.

Hazai szaklapjainkat kérem vállaljanak közvetítéseket és indítsanak akciót a székelyföldi elpusztított méhészetek helyreállításáért. Áldozatokat kérek, hogy adjuk vissza a reményt a reményteleneknek, mert hiszen nem sok ideig tapossa földjeinket az oláh horda és felvirrad nemsokára nekünk a hazatérés hajnala.

Munkaalkalmakat nyújtó megkereséseket hozzám, az ellenség által elpusztított méhesek helyreállítására az adományokat a lap szerkesztősége címére kérem.

Kalocsa, 1916. szeptember hó 16-án.

Gál Imre

*a székelyföldi méhészeti
kerület vezetője.*

Egyesületi élet.

A 36-ik közgyűlés.

Jegyzőkönyv.

Az Erdélyrészi Méhész-Egyesületnek 1916, szeptember 24-én, Báró Jósika Gábor elnöklete alatt tartott közgyűléséről.

Jelen vannak: Dr. Zsögön Béla ig. alelnök, Dr. Balázs Ferenc főtítkár, Zsögön Rácz Mihály pénztáros, Györfi István szerkesztő,

Kádár Elemér, Némethy Ferencz, Rákosi Albert, Özv. Kremnitzky Aladárné, Özv. Simon Gyuláné, Lehöcz János, Simonffy István, Balázs K. József, Szilágyi Márton, Schreiber András, Papp János, Balázs Ernő, Mathey Károly, Kovács Lajos, Nagy Margit, Schuller Gizi, Balázs Ibolyka, Orgonyi Sándor, Lányi Imre az udvarhelymegyei méhésztársaság elnöke és Nagy Gábor post. tanácsos. Jegyzett: Györfi István.

1. Elnök rövid visszapillantással nyitja meg a gyűlést.

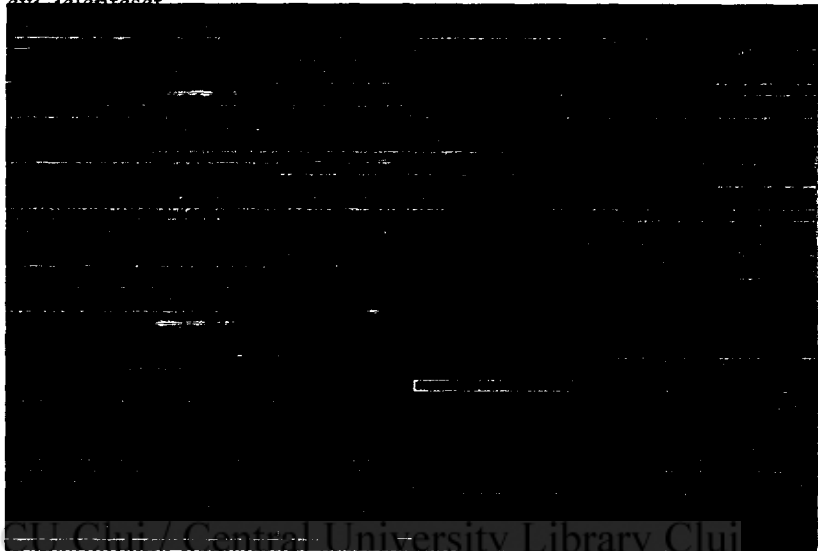
Szemlélődésemnek — mondja — érzelmi és nem politikai alapja van. Elszorul a szívünk, ha a letelt esztendőre gondolunk. A tűnő hónapok újabb szomorúságot hoztak a tagokra; új megpróbálás elé állították az egyesületet. A nehéz küzdés azonban, nem bénította meg egyesületünk munkáserejét. Kitartásunknak, megfeszített küzdésünknek élő bizonyossága ez a telep, melyet a rokkant katonák megélhetésének biztosítására létesített választmányunk. Erős, törhetetlen elhatározással és akaratlan munkáltuk célunkat, hogy e nehéz időkben minél több méhészt neveljünk a magyar közéletnek, hogy megélhetést biztosítsunk a harcban meglankadt munkások kezének, szem előtt tartva az egyesek java mellett mindig a méhésztársaság, hazánk szent ügyének előmozdítását.

Közgyűlés eljenzéssel veszi tudomásul a lelkes elnöki megnyitót.

2. Elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Kádár Elemér és Szilágyi Márton tagtársakat.

Tudásul szolgál.

3. Dr Balázs Ferenc főtitkár
 felolvassa az igazgató választmány
 évi jelentését

meneküljenek nemcsak a visszatekintők emagyhott otthonukba.

Ily körülmények közt jöttünk ide 36-ik évi közgyűlésünket megtartani s beszámolni arról, hogy egyesületünk tulajdonképpen mit is csinált az elmúlt egyesületi év alatt, háborus időben, ágyuk dörgése, puskák ropogása s fegyverek csattogása közepette.

Ha visszatekintünk egyleti évünk már lejajlott multjára, azt mondhatjuk, hogy egyesületünk ennél nagyobb munkát soha sem végzett és nagyobb eredményt nem mutatott fel. Olyan volt ez az év munkában és eredményben, mint egy szorgalmas méh család munkássága s munkája eredménye.

Munkásságunk főkép a rokkantüggyel kapcsolatosan a rokkant katonáknak méhészetben való oktatására, központi műhely berendezésére, kaptárok, méhészeti eszközök, iskola méhesek építésére s a betelepítésére irányult a földmivvelésügyi Miniszter Úr Önagyméltóságának anyagi és erkölcsi támogatása mellett.

A rokkant katonákkal két helyen mult év május 3-án megkezdett 18 napos méhészeti tanfolyamokat folytatólagoosan, állandóan tartottuk. Szept. hó 18-ig összesen 25 tanfolyamot tartottunk, melyeken 2250 rokkant katona vett részt.

E tanfolyamok alatt készült 379 drb. egyes, 121 drb. hármas négysoros országos méretű kaptár, 55 drb. kerettartó láda, 55 drb.

seprő garat, 32 drb. napviaszolvasztó, 90 drb. átmeneti kas ládával, 136 drb. műlépragasztó deszka és 20 iskola méhes 28,927 K 80 fill. értékben. Ugy a kaptárok, mint méhesek s más eszközök a földművelésügyi minisztérium tulajdonát képezik s azok fölött rendelkezik. A kiosztás az egyesület útján történik s idáig 134 rokkant és arra érdemes méhész részesült adományban s 12 intézet kapott iskola méhest 20 méhcsalád számára teljes felszereléssel.

A méhészeti eszközöknek nagyobb számban való készítése szükségessé tette egy központi műhely berendezését s a műhelynek gyalu-, kör-, szalagfűrész s más villanyerőre berendezett gépek felállítását. Kereskedelemügyi Miniszter Úr Öngyméltósága kérésünket s működésünket — tekintettel főképp a rokkant ügyre — méltányolva 2 drb. gyalugépet, kör- és szalag fűrész s megfelelő transmissió készüléket engedélyezett át használatra, melyek 3 évi használat után egyesületünk tulajdonába mennek át. E gépek értéke mintegy 30—40 ezer korona. Gondoskodnunk kellett tehát megfelelő helyről hogy a tanfolyamok zavartalanul tartathassanak. Így vettük bérbe egyelőre csak egy évre a jelenlegi műhelyt, hol berendezkedtünk s a hol még két lakó szoba és raktár helyiség is rendelkezésünkre áll. Jelenleg az egyik szobában Tóth János méhészeti szaktanár, a másikban a művezető lakik.

A központi műhely beállításával szükségessé vált a tanításhoz még egy munkaerő beállítása. E célból a földművelésügyi miniszter úr Öngyméltósága még április havában Jancsovics Endre méhészeti szakközeget rendelte le, kit július 8-án Tóth János nyug. méhészeti szaktanár váltott fel.

Főtítkáruk egyfolytában 23 tanfolyam oktatásában vett részt, de tekintettel arra a körülményre, hogy az adminisztráció, a tanfolyamok rendezése, központi műhely felügyelete, irányítása stb., annyira igénybe vették, hogy a tanításban tovább aktív részt nem vehetett, a 23-ik tanfolyam befejeztével a tanítás alól miniszter úr Öngyméltósága felmentette s 89623 sz. leírataiban főtítkárnak a rokkant katonák részére tartott 23 tanfolyam buzgó vezetéseért elismerését fejezte ki.

A tanítóképezdei tanfolyamokon a tanítást Donáth Aladár úr végezte. Az oktatók által 16 hónapon át egyfolytában rokkant katonákkal végzett munka nem irigylésre méltó, erős akarat, kitartás, megfeszített erő és ügy iránti lelkesedés kellett ahhoz, hogy ezt a terhes munkát eredményesen végezhessék.

Egyesületünk méhésztelepe, Ványolós Sándornak katonai szolgálatra történt bevonulása után mult év július 1-től Szakács Ferenc méhész kezelése alá került. Egy év alatt telepünk rendszeres gondozás, fejlesztés után oda fejlődött, hogy ma 100 méhcsalád zsongja körül házsongárdi méhtelepünket. Ennyi méhcsalád — dacára annak, hogy több iskola méhest népesítettünk be — telepünkön még csak a kilencvenes években volt.

Ha Isten megsegít s a jelenlegi válságos viszonyok jóra fordulnak s békességben érhetjük meg a jövő tavaszt, sok kezdő méhésznek és rokkant katonának mehetünk segítségére.

A méz értékesítést fokozott mértékben szintén folytattuk. Sajnos utóbbi időben már nem lehetett mézet kapni s ha akadt is egy-egy ajánlattevő, oly horribilis árakat kért, hogy azt megadni nem lehetett.

Az elmúlt egyesületi évben a tagoktól s más termelőktől bevett és értékesített méz mennyiség 28 m.-mázsa volt 6808 korona értékben.

A méz értékesítés s közvetítés főttkárunk közreműködésével történt, de mert jövőben ez is mind nagyobb-nagyobb munkát igényel, főttkár tovább vállalni nem hajlandó, minélfogva az értékesítés feladatának megoldásáról már most gondoskodni kell.

Miniszter Úr Önagyméltósága az értékesítéshez 15 drb. 50, 16 drb. 30 és 38 drb. 5 kilogrammos mézes bődönt engedélyezett használatra.

Miniszter Úr Önagyméltósága méhészeti telepünkre egy megfigyelő állomást is engedélyezett s ezzel kapcsolatosan kipróbáló és megfigyelés végett több más-más rendszerű kaptárt melyek telepünkön helyeztetek el.

Szaklapunk f. év január havától választmányunk által felkért Györfi István tanár úr szerkesztésében állott, a ki tisztét — a mint megmutatta — szaktudással, ambícióval s erős akarattal tölti be s kinek végleges meg, vagy meg nem választatása a jelen közgyűlésnek feladata. Györfi István szerkesztőnk május hó 8—május 31-ig az unitárius teológia akadémia 12 növendékével az akadémia iskola méhesében egyesületünk felkérésére méhészeti tanfolyamot is tartott. A hallgatók május 31-én, a központi telepen tették le a vizsgát mindannyian a legjobb eredménnyel, mely körülmény arra mutat, hogy szerkesztőnk a tanítás mestere is.

A Méhészeti Közlöny, a háborúra való tekintettel két ha-

vonta jelenik meg 100 példányban. Az Udvarhelyvármegyei Méhész egyesület 100 példányt vesz át, melynek előfizetési díját egy összegben fogja beküldeni.

Itt említjük meg, hogy az Udvarhelyvármegyei Méhész egyesület agilis titkárát, Gál Imrét a földművelésügyi Miniszter Ur Önagyméltósága Székelyudvarhely székhellyel a IX-ik fizetési díjosztályba méhészeti szaktanítóvá nevezte ki. Gratulálunk a legújabb méhész apostolnak, vajha szeretett székelyföldünkön mielőbb csend és béke lenne, hogy az új szakember a már ismert áldásos munkáját, szaktudását minél nagyobb körben érvényesíthetné.

Egyesületünk a rokkant ügygel kapcsolatosan a földművelésügyi Miniszter Ur Önagyméltósága által az elmúlt évben is a legmesszebbmenő erkölcsi és anyagi támogatásban részesítettett. Hálával és köszönettel tartozunk ezért Önagyméltóságának valamint a vezetése alatt álló miniszterium méhészeti ügyeit vezető kiváló férfiaknak, akik a méhészeti tanfolyamok rendeztetésével oly sok rokkant katonának juttatnak egy-egy darabka mézes kenyeret.

Egyesületünk 1915/16 évi

bevétele: 4512 K — f. volt,

kiadása: 3889 K 42 f.

maradvány: 622 K 58 f.

A mint az egyenleg is mutatja minden téren takarékoskodtunk s a Méhészeti Közönyt is két havonta jelentettük meg, más-kép aligha mutathatnánk fel pénz maradványt.

A központi műhely berendezése s annak üzembe hozatala egyesületünk életében egy új korszakot nyitott meg. Most már attól függ minden, hogy fegyvereink mikép döntik el a háború sorsát, mert úgy az egyesület vezetőségében, mint a magas földművelésügyi kormányban meg van a jó akarat és törekvés arra, hogy a rokkant katonáink oktatásával kapcsolatosan központi műhelyünk berendezett gépeivel a méhészeti kulturáját hazánkban előbbre vigyük.

Köszönettel és hálával tartozunk főkép Krenedits Ferenc miniszteri titkár urnak, aki fáradhatatlan munkásságával, éberségével s több helyen berendezett rokkant tanfolyamok országos szervezésével Magyarország méhészetének oly nagy lendületet adott. Ha a várva várt béke bekövetkezik a befektetett tőke minden bizonnyal százszorosan meg hozza gyümölcsét.

Köszönettel és hálával tartozunk fáradhatatlan elnökünk, Br. Jósika Gábor Öméltóságának, aki egyesületünk vezetésében, fejlesztésében hervadhatatlan érdemeket szerzett, s a kinek jóságát az egyesület soha sem tudja meghálálni. Isten jó egészségben éltesse sokáig, hogy még hosszú időn át lehessen egyesületünk vezére, zászló vivője!

Az előadottak voltak egyesületünk egy évi munkásságának főbb mozzanatai. A munka — a tanfolyamok állandó tartásával természetesen fokozódott; tisztviselőink fokozott mértékben — kettőzött erővel dolgoznak s fognak dolgozni, csak jöne vissza már a béke angyala, a békés munkálkodás! Adja Isten hogy mielőbb úgy legyen.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi és Balázs K. József tag indítványára úgy a tisztikarnak, mint a választmánynak sikeres és buzgó munkásságáért köszönetét és elismerését fejezi ki.

4. Elnök előterjesztésére

Közgyűlés felíratilag üdvözli a Földművelésügyi Miniszter Ö-nagyméltóságát.

5. Pénztárnok felolvassa az az 1915/16. év zárószámadását.

Közgyűlés a pénztárvizsgáló bizottság jelentése alapján számadást elfogadja, pénztárnoknak a szokott fenntartással a felmentést megadja s gondos munkájáért elismerését nyilvánítja.

6. Pénztárnok előterjeszti az 1916/17. év költség előirányzatát.

Közgyűlés a választmány ajánlatára a költségvetést változatlanul elfogadja.

6. A tisztviselők és a választmány megbízatása lejárván közgyűlés egyhangú felkiáltással megejtí a választásokat a következőkben:

Tisztviselők: Elnök: *Jósika Gábor* báró, alelnök: *dr. Zsögön Béla* és *Bokör Károly*, titkár: *dr. Balázs Ferenc*, pénztárnok: *Zsögön Rácz Mihály*, szerkesztő: *Györfi István*, jegyző: *Tasnádi Szöcs Samu*, jogtanácsos: *Dr. Ferencz József*.

Választmányi tagok, helybeliek: *Ady Sándor*, *Özv. Kremnitzky Aladárné*, *Zsigmond Gyárfás*, *Zsakó István*, *Váradí Mihály*, *Lehócz János*, *Rákosi Albert*, *Dr. Bruckner Antal*, *Nagy Gábor*, *Simonffy István*, *Kádár Elemér*, *Donáth Aladár*, *Szilágyi Márton*, *Stief Ottó*, *Alberty Lajos*, *Körmendy Jenő*, *Némethy Ferencz*, *Halász Gábor*, *Kohl Ferencz Pálffy Márton*, *Balázs K. József*, *Kovács András*, *Nagy József*, *Kabán József*.

Vidékiek: *Takács Gyula* N.-várad, *Tóth János* Mortonos, *Gál Imre Sz.-udvarhely*, *Vojth Gergely* Szamosujvár, *Bölöni István* Torda, *Bencze Sándor Sz.-keresztur*, *Török Bálint* Torda, *Kicsid Géza* Kajántó, *Lőrincz Gyula* Porcsalma *Tyukod*, *Kozma Miklós* Fiattfalva.

Tiszteletbeli alelnök: *Krenedits Ferenc* miniszteri titkár.

Tiszteletbeli tag: *Dr. Ványolós Miklós* főgimnáziumi tanár.

7. Szerkesztő felolvassa *Gál Imrének*, a székelyföldi méhészeti kerület vezetőjének felhívását, melyben „munka alkalmat és foglalkoztatást“ kér a hontalanná vált székely méhésztestvérek számára.

Közgyűlés mély megindulással hallgatja a felhívást, mély részvétellel osztozik a méhésztársak szomorú sorsában és határozatban kimondja, hogy az elpusztult méhesek újraállítása érdekében, a Közlöny útján, akciót indít.

8. Közgyűlés kisorsolja az Egyesület által kítűzött nyeregmény tárgyakat.

Sorsolás eredménye: Husznik János Kolozsvár, Varga Imre Váralmás, Feurgyán Miklós Szamosfalva 1—1 raj. Csuka Simon Mócs, Kovács István, Rév, Fottl Gusztáv Kolozsvár 1—1 kaptár. Csipkés József Aranyosgyéres, Lovag Vincenti Miksa Diód, Zombori László Kísbács 1—1 átmeneti kas. Német Sándor Kolozsvár, Nemes Antal Sztána 1—1kerettartóláda. Franzén Mihály Uj-Szeged, Veress Ferencz Torda 1—1 seprőgarat. Áll. tanítóképző intézet Székelykeresztúr, Adi Sándor Kolozsvár, Benkő Lajos Szászrégen, Gróf Béli Ferencné Mezöméhes, Balázs János Szamosfalva, Dancs József Mezőtelegd, Dobay Mihály Bita, Derzsán Gábor Szamosfalva, Dragovits József Felőr, Gábor László Magyarfenes, Kőri Lajos Szamosujvár, Dr. Költli Ferencz Kolozsvár, Orbán Lajos Kolozsvár, Ifj. Fáder Ferenc Győr, Szilágyi Márton Kolozsvár, Szepesi Pál Kolozsvár, özv. Simon Gyuláné Kolozsvár, Szathmáry Kálmán Ko-

lozsvár, Szarka Ákos Kolozsvár, Szilágyi Ferenc Kolozsvár, Szücs Imre Kolozsvár, Telegdy István Nagyenyed, Unit. theológiai akadémia önképzőköre Kolozsvár, Vojt Gergely Szamosujvár, Veress György Kórodszentmárton, Wiesinger Alfonz Kolozsvár, gróf Zichy Aladár Budapest, Kuliseki Endre Kolozsvár, Balázs K. József Kolozsvár 1—1 drb. „Erdély Méhészetének történelme“ című munka. Ifj. András Márton Váralmás, Alberthy Lajos Kolozsvár, Benkő József Sztána, Bonczai József Sztána, Boga László Jákótelke, Csoma Lajos Hidalmás, Cséri István Nagysármás, Gergely István Kolozsvár, Kádár Elemér Kolozsvár, M. kir. gyulai lábbadozó osztag Kolozsvár, Nagy Gábor Kolozsvár, Régeni György Kolozsvár, Szöcs Ede Kolozsvár, Stief Ottó Kolozsvár, Vajnovszki Vince Nagy-Várad, Zsakó István Kolozsvár 1—1 „Házi Mézes-tészták“ c. füzet.

A rajok jövő év május—június havában adatnak ki a házsongárdi méhtelegen, a kaptárak s más méhészeti eszközök a központi műhelyben (Mészáros-utca 2. sz.), a könyvek a nyerők címére el lesznek küldve.

Több tárgy nem lévén elnök a gyűlést berekeszti.

Kmf.

Báró Jósika Gábor s. k.
elnök.

Győrfi István s. k.
jegyző h.

A székely méhészekért.

Megmozdult a havasok alja. Az Olt, a Küküllő, a két Homoród, a Nyíkö völgye összeért: végenélküli szekérsor kötötte össze a távoli halmokat, völgyeket!

... A székelyek kivándorlása. Ott hagyták az ezeréves édes szülőföldet, a tornácos fehér házat ducos kapujával. Ott hagyták az életnek verejtékes munka eredményét, útra keltek nyugat felé, hogy megmentse az életet s életüknek legértékesebb eszközét dolgos, erős két kezüket.

Hosszú, keserves hónapok múltán újra kezdődik a vándorlás. Indulnak vissza a drága, féltett földre, honnan a hősök diadalmas serege kiséperte a háború átkos hiénáit, az emberi társadalom mocskát.

Haza mennek a székelyek újra, haza!

A feldult, kirabolt méheseket ki állíthatná fel újra, ha nem mi, kiknek méhcsaládjaink mind meg vannak. Mézünket, viaszunkat nyugodtan, a legmagasabb árakon értékesíthettük. Méhész társaim nekünk szent kötelességünk, hogy azok a kihalt méhesek újra benépesüljenek, hogy tavasszal mindeniknek zümmögő-döngicsélő lakója legyen.

Segítünk ezzel sokat szenvedett, nyomorba jutott méhész társainkon, de szolgáljuk a magyar méhészet ügyét is, mert nem engedjük, hogy száz meg száz hívatott munkás kéz tétlenül pihenjen.

Az erdélyrészi Méhész Egyesület célul tűzte ki a székely méhesek újra állítását. Ez úton kéri a magyar méhészeket, hogy munkájában támogassák.

Pénzsegélyt adni nincs szándékában. Méhcsaládokkal akarja megajándékozni a károsult méhészeket. Arra kérem tehát a mé-

hész társakat értesítsenek néhány sorban, hogy hány méhcsaládot vagy rajt ajánlhatnak fel erre a célra. Én idejében gondoskodom majd arról, hogy a felajánlott család vagy raj egyenesen a károsult méhész kezéhez jusson. Természetesen pénz adományokat is szívesen fogadunk, mert azzal méhészeti eszközöket és kaptárakat szeretnénk beszerezni.

Lapunkban az egyes adományokat időről-íde, valamint az eszközökt intézkedéseket is közölni fogom.

Hiszem, hogy szavunk nem lesz a pusztába kiáltó szava és egyetlen székely méhész sem marad méhek nélkül.

Eddigi gyűjtésünk eredménye: özv. Kremnitzky Aladárné 2 raj, Donáth Aladár 2 raj, N. N. 100 K, dr. Balázs Ferenc 10 K, dr. Zsögön Béla 10 K, Némethy Ferenc 10 K 20 f., Szilágyi Márton 1 K 40 f., Zsögön Rác Mihály 10 K, N. N. úrnő 10 K, N. N. úrnő 10 K. Összesen 161 K 60 f. és 4 raj. Szerkesztő.

A kiskgazda és a méhészet.

Irta : Berde Ferenc.

Jelölge : „Tanulj a méhtől“.

(2.-ik díjjal jutalmazott pályamű.)

Miután hivatásom hosszabb ideig odairányult, hogy a kiskgazdák szellemi és anyagi előhaladását a szükséges határok között munkáljam, és amennyiben lehetséges minden módon elősegítem, mi természetesebb, minthogy jelen cikkemben is az ök érdekében ohajtanék szolgálatot tenni.

Feltűnő jelenség nálunk főképpen a kiskgazdaságokban az egyoldalúság, mely néha oly súlyos következményekkel jár, hogy kockáztatva van a gazdaság léte, fennmaradása is. Mert, ha a gazda évi jövedelme nagyon alá száll, vagy talán egészen el is marad, évek kellene, míg kiíveri a veszteséget, — ha ugyan kiíveri és nem jut a tönk szélére. Fájdalom, többen nem tudnak lábra állani, mert a teher nagy és nem apad, a tőke e közben fogy. A szegénység szembetűnőleg nő, s végre a vándor bot marad csak a kezében és mivel idehaza szégyelli a szegénységet, hát elmegy idegenbe nyomorkodni: ott nem ismerik. Sajnálatra

méltó dolog nem csak azért, mert idehaza fogy a munkás kéz, apad a létszámunk, hiszen családjával együtt megy el, hanem azért is, mert legtöbbször a föld is idegen kézbe jut, tehát fogy nemzeti erőnk is.

Pedig nem mindenik azért szegényedik el mintha dologtalan vagy részeges lenne, (sajnos van ilyen is elég) hanem mert ha megütötte a rozsda a búzáját, már nincsen mit a piacra vigyen, hiszen az a kevés rozs, meg kukorica kell a házhoz. Takarmánya kevés terem, mert kevés a rétje, lucernát, herét pedig egyáltalán nem szokott vetni s ennél fogva csak néhány ígás állata van, nem jut eladni; gazdasági eszköze mi kevés van még az apjától való; szántóföldje sovány, perjés; háza, csüre omlófélben van. Mint mondtam nem részeges, jó-megyén gazdaságában, dolgozik is csakhogy sohasem a maga idejében, akkor megy szántani, mikor a szomszédja készül már haza, akkor megy előkapálásra, mikor a szomszédja a másodikra készül; még a váltóját is óvatolás után újítja meg. Az ilyen ember kezében az aranyból is patkószeg lesz. Az ilyen gazdát mi falusiak úgy nevezzük, hogy *élhetetlen*, ezen segíteni a jó Isten sem tud.

Tulnyomó része, azonban, kisérdáinknak szorgalmas, takarékos; gazdaságában itt-ott ésszerűséget is tapasztalunk. Az egyoldalúság nyomai is tűnőfélben vannak, amennyiben a mezőgazdaság mellékágazatai a baromfi tenyésztés, gyümölcstermelés sőt a kertészetben is kielégítő eredménnyel működnek, csak a méhészettel szemben érzéketlenek és nem méltányolják azt érdeme szerint. Pedig a méhészet a neki alkalmas vidéken 50—100%-ot is megadja, tehát olyan kevésre értékelni azt nem csak méltánytalanság, hanem szegénységi bizonyítvány is. Hiszen szép Magyarországon alig található olyan vidék, mely nem lenne alkalmas méhtenyésztésre. Hegy, völgy, erdő dús növényzetű virágaiban gyűjti a nektárt s csak a méhre vár, hogy kiürítse kelyhét, újból megtölti azt holnapra vendégének hálából azért, hogy a termékenyítést kieszközölje. Ezerek mennek veszendőbe, ha a kis méhecske nem jár a virágra, és sok virág nem hoz magot éppen ezen oknál fogva.

Miként már jeleztem is, cikkem keretében csakis a kisérdák érdekével kívánok foglalkozni; nekik van legnagyobb szükségük a segedelemre, gyámolításra. A közép- és nagybirtokos osztály magasabb értelmiségénél fogva már nem szorul ilyen istápolásra, hiszen neki több módja és alkalma van több szakismeretet

is szerezni s ennek megfelelőleg nagyobb méhtenyésztést is üzni. De a kisértő az elemi iskola elvégzése után nem igen tanul tovább, az ő értelmi fejlettsége korlátolt s ennek folytán konzervatív természetű, fél az újítástól, magára egy tappodtat sem lépik, őt egészen más módon lehet valamire rábírni.

Nemzetünk zömét a kisértő osztály képezi, ő a nemzet életere s ez elég ok arra, hogy az ő dolgaival külön is foglalkozunk, hiszen az ő boldogulása a haza boldogulása, az ő szellemi, és anyagi erősségük a haza erőssége is. Ha lehetett irányítani a mezőgazdaság más ágaiban, úgy bizonyára sikerül jó útra terelni a méhészetben is, annál is inkább, mert az nagyobb tőke befektetést nem kíván; meg lehet kezdeni egy-két családdal aztán felszaporítani 6—8 családra; többet már nem is ajánlhatok, különben a gazda mezei munkájában lehetne akadályozva. Legtöbb gazdának már van egy kis gyümölcsös kertje, oda csinálná a méhest, oda menne be naponként, mikor fáradtan haza jön a munkából, ott pihenné ki magát kis munkásai között. Ekkora méhészet annyi mézet adna, amennyi egy népesebb családnak elég egy egész esztendőre.

Boldog Isten! mekkora jótétemény főleg több gyerekes családnál, ha van az éléskamrában egyéb élelmiszer mellett méz is, melyből az uzsonna egy darabka kenyérrel kiállítható. Mert a méz nem azért jó mert édes, hanem mert hathatós tápszer kivált a fejlődésben levő gyermeknél, mivel igen könnyen emészthető. Élettani jelentősége az emberi szervezetre oly annyira szembeötölő, hogy az orvosi tudomány mind gyakrabban ajánlja annak használatát, mert kitartóbbá és ellenállóbbá teszi az emberi szervezetet. Használható a méz kávéval is, csak meg kell szokni, miáltal fel van mentve a háziasszony a cukor vásárlás alól s így évenként csinos kis összeg van megtakarítva. A hulladék mézből lehet készíteni igen jó ízű és egészséges ecetet, mely mint tudjuk a háztartásban nevezetes szerepet viszen nem csak azért, mert megkímél a kiadástól, hanem mert mentve lesz a konyha a különféle esszenciákból kottyvasztott egészségtelen ecet használatától.

A szorgalmas gazda s a takarékos gazdasszony minden mellék jövedelemnek örvend, amit a gazdaságból bekaphat, még ha oly kevés is az. Örvend az asszony, ha tyukjai jól tojnak, s büszkén mutogatja szépen fejlődő csirkéit, libáját férjének, pedig azoknak jó és bő takarmány kell hogy nőjenek; míg a méhecskének nem kell semmi kukorica, még csak zab sem, csak egy kis

utánna nézés, a mi inkább szórakozásnak is volna nevezhető, s ennek fejében kapjuk az összegyűjtött méznek a feleslegét, mely közepes számítással normális időjárás mellett ugyanannyi tíz kilogramm, mint ahány család van, tehát 60—80 kilogramm, de jó vidéken kedvező időjárás mellett lehet ennek a kétszeresse is. Mind ez miért? azért a kis fáradtságért, melyet a rajzás idején végez a gazda vagy az asszony. Nem jól fejeztem ki magamat hiszen ez nem is fáradtság, ez mulatság a méhésznek, mint a mikor a tehén szerencsésen leborjadzik öröm van a háznál s feled a gazda minden fáradtságot. Mondjam-e még tovább? jön a vasár- vagy más ünnepnap, a délelőtt elvégezvén az istállóbeli dolgát, az udvara és telke előtti tér megtakarítását, felkészül és templomba megy, ha jó keresztény; délután pedig a méhei között gyönyörködik és olvasgat. Ha pedig nincsen méhe, unalmában nem egyszer elsétál a kocsmáig. Később meg is szokja ezt az időtöltést, a mi természetesen pénzébe kerül s végre romlását is okozhatja.

Az előrebocsátottak után véleményem szerint egy igen komoly kérdés toladódik elő, az tudniillik: hogy hát minő módon lehetne a kisbirtokos osztály figyelmét odairányítani, hogy a méhészet ügyét saját jól felfogott érdekében melegebben pártolja s az abból eredő hasznot háztartása részére biztosítsa?

Valamennyien, kik a méhészettel már rég foglalkozunk elismerjük, sőt hálás köszönettel nyugtázzuk, hogy e téren is a legelső sorban a magas kormány vezet, hogy megtesz minden lehető a cél elérésére, hogy újabb és újabb intézményekkel törekszik arra, miszerint a mezőgazdaság terén a sokoldalúság érvényesüljön, hogy a kínálkozó javak kiaknáztatlanul, ne vesszenek el.

(Folyt. köv.)

Téli méhes.

Csöndes, kihalt a méhes környéke. A hűvös novemberi szél beszél csupán. A nyugalom, az elmulás képét mutatja kertünk letarolt fáival, virágágyaival, sárga levél köntösével.

A kaptárak körül is elhalkul a munkazaj. Fülünket, ha egészen rászoritjuk a méhlikásokra, csak akkor hallunk halk mo-

rajlást, mely mutatja, hogy a munka örök honában kevesebb energiával bír, de tovább foly az élet.

Mi dolga van ilyenkor a méhésznek? Nem sok, a méhek körül semmi. Némely dolgokra még is figyelemmel kell lennünk.

A fő feladatunk természetesen az, hogy családjaink életét minden eshetőséggel szemben biztosítsuk. Ezt pedig megoldhatjuk akkor, ha a méhek jól telelhetésének kívánalmait teljesítjük, ha gondoskodunk levegőről, vízről, táplálékról, melegről és nyugalomról.

a) *A levegő.*

Első helyre tettem és pedig azért, mert a méh életének egyik legszükségesebb eleme a friss levegő, amelyre a beteleléskor kevés méhésznek van gondja.

A méh lakásnak egész télen át friss levegőre van szüksége. Ezzel kimondottuk azt is, hogy a legcélszerűbb méheinket a szabadban teleltetni.

Pincébe, verembe vinni a méheket már csak azért sem tanácsos, mert az ilyen mélyen fekvő, zárt helyeken, a szerves anyagok bomlása következtében felszabaduló mérges gázok ártalmasak az élő organizmusra. Az így telelt családok, ha megérik is a tavaszt, egészen legyengülnek és igen későre kezdik meg a rendszeres munkát. Az a néhány kilógramm méz tehát, amivel kevesebbet fogyasztanak éppen nem nyereség!

A szabadban hagyott kaptároknál is legalább 3 cm² nyílást hagyjunk, természetesen lerácsozva, hogy az egér be ne juthasson az építmények közé.

A fő kérdés most már az, hogy a *szellőző nyílást a kaptár melyik részén helyezzük el?* Milyen biztosíthatjuk a legmegfelelőbb szellőzést úgy, hogy a kaptár hőmérsékletét le ne hűtsük? E felett sokat okoskodnunk felesleges. A méhek által kilélegzett fáradt, dioxiddal telített levegő jóval súlyosabb, mint a friss levegő és természetszerűleg a kaptár alsó részére ülepedik. Most ha a nyílást a kaptár felső részén helyezzük el, a fáradt levegő nagy része mindig a kaptárban marad. Míg ha alól van a szellőztető lyuk, a fáradt levegő könnyen kiszabadul és helyébe jön a friss levegő. Ez a folyamat gyenge légáramlatot is idéz elő, mely elégséges a jó szellőztetéshez, de mégsem veszélyezteti a fészek melegét.

A felső nyílásnak más veszedelme is van. Amellett, hogy bennhagyja a fáradt levegőt, kivezeti a könnyebb meleg levegőt,

és lehüti a kaptár hőmérsékletét. Nem vezeti el, azonban, a párával telített levegőt sem!

A pára lecsapódás megakadályozására más eljárásra van szükségünk. Vannak méhészek, akik a küszöbdeszkát hátul a beteleléskor felemelik. Ez által a kaptár alján, minthogy a kaptár ajtója nem zár légmentesen, olyan légáram keletkezik, mely a pára lecsapódást is meg tudja akadályozni és a meleget sem vonja el károsan.

Kissé komplikáltabb, de szintén megfelelő eljárás, ha az ablak üvegjét kiszedjük és helyébe vastag préselt papír vagy azbeszt lapot teszünk. *A szellőző nyílásnak, azonban minden esetben alól kell maradnia.*

b) *A víz és a táplálék.*

A víz és a táplálék kérdését nem választhatjuk el egymástól, mert azt télen a méh egy anyagban veszi fel. A beteleléskor tehát arra kell figyelemmel lenni, hogy a tápanyag kellő vízmenyiséget tartalmazzon és azt hosszabb ideig meg is tartsa.

Ezért célszerű méheinket természetes mézzel betelelni, mely befedett sejtekben van elraktározva. A fedett sejt hosszú időn át megtartja folyékonyágát és nehezen cukrosodik. A cukor sziruppal betelelt családok ellenben könnyen veszedelem érheti. Első sorban is a „szirupos mézet“ a méhek nehezen fedelezik be, de ha lezárják is hamar elveszítik a viz részét, kristályosodik és a méhek szomjjan pusztulnak.

Frissen hordott legalább 8—10 keret fedett méze legyen minden betelelt családnak.

c) *A meleg.*

A meleg szintén nélkülözhetetlen tényező a jól teletetésnél. A kellő meleg hiánya bő táplálék mellett is veszedelme lehet méheinknek. A hideg a méheket fokozottabb mozgás végzésére készíti, hogy a mozgás által hőt fejlesszenek. A mozgás több táplálék felvételét igényli, a több tápláléknak nagyobb mennyiségű üledéke van, úgy hogy végül a vastag bél megtelik ürülékkel még mielőtt a tavaszi meleg a kirepülést lehetővé tenné és fellép a feltétlen végzetes következményű téli vérhas.

Amelyik méh a vérhast elkerüli, az a tulságosan kimerítő mozgásnak lesz áldozata.

Gondoskodnunk kell, hogy a kaptár természetes melege állandóan megmaradjon. Rosz hővezető anyagból; szalmából, gyékényből készítsünk védő burkot úgy a kasok, mint a kaptárak részére, ha azoknak anyaga nem volna megfelelő. A kaptárak ablakait fedjük le posztó darabokkal, vagy szükség esetén újság papírral.

Különösen *a széltől óvjuk* a méh lakásokat. Ha a szükség úgy kívánja deszkából építsünk *széltörő heritést* a kaptárak elé.

d) *A nyugalom.*

A zaj, a lárma hasonló veszedelmet hoz a méh családra, mint a hideg. A hirtelen megzavarás következtében túlsok tápanyagot vesz fel a méh és vérhasban pusztul el.

Ügyeljünk ezért a csendre. Télen ne üssünk zajt a méhesben, sem hozzá közel. Czinkéket, harkályokat, pintyéket ne tőrjünk a közelben, mert könnyen kopácsolni kezdik kaptáraink oldalát. Az egér is ádáz ellenség. Tartsuk az egér fogókat állandóan felkészítve.

Egyről még azonban nem szabad megfeledkeznie a gondos méhésznek. *Lépipítményeit helyezze biztonságba.* A keretek oldalait tisztítsa meg s a törmelék viaszát a selejtes léppel együtt olvassza ki. A szép építményeket pedig egy nagy kádban, vagy zárt szekrényben kétszer-háromszor kénnel füstölje meg s azután akassza szellős helyre, hogy így a molyoktól védve legyenek.

— ör —

Levél.

Tekintetes Szerkesztőség!

Közlönyünk 9—10 számában megjelent „érdekes eset“ című cikkekre, nem lesz talán érdektelen egy még érdekesebb esetet elmondanom, amely az idézett méhészeti teória megerősítése mellett egy szép erős rajhoz juttatott.

Egyébként pedig a Tekintetes Szerkesztő úr megítélésére bízom, hogy okulás szempontjából érdemes-e felvenni.

Az eset a következő:

Egy évi harctéri szolgálatom alatt méheim elárvulva elpusztultak. Mult év végén hazatérve egy kas méhem volt meg, azonban ez is oly gyenge, hogy megmaradásukhoz nem sok reményt fűztem.

És tényleg, segíteni rajtok nem sikerült, tavaszra elpusztultak. A kast kinn hagytam s nem törődtem többet vele.

Mintegy másfél hónap mulva látom, hogy nagyon járnak ki s be a méhek a röplyukon.

Benézek a kasba s látom, hogy még mászkálnak néhányan bent, de látom azt is, hogy betyárosan össze-vissza hálózták a lepkék a lépeket — ugyannyira, hogy még át sem lehetett látni közöttük. Letettem s ott hagytam — elkedvetlenedve — hogy hadd pusztuljon az is, ha a méheim elpusztultak.

De nem úgy gondolkoztak ám a méhek!

Nap-nap után figyeltem, hogy nagy sürgés-forgás van a kas körül és pár nap mulva újból benéztem. Ugy rémlett mintha tisztábbak volnának a lépek, kezdtem jobban érdeklődni és több figyelmet szentelni a kasnak.

Öt-hat nap mulva azt is észre veszem, hogy egyes méhek hernyókat cipelnek kifelé s több esetben is. Napnyugta után előveszem a kast s újból betekintek. Méh, az nem volt benne, hanem a lépek ügyesen ki voltak takarítva. Azt láttam, hogy itt készül valami — s habár gondoltam reá — de reményleni nem mertem mégsem, hogy elpusztult méheim örökét egy raj vegye át.

Mindazonáltal továbbra is figyeltem a kast. A lépei már teljesen tiszták voltak, de a méhjárás napról-napra szünni kezdett. Már letettem végül kevés reményemről is, hogy a kasom megnepesül. Mintegy három hétig tartott az egész nagy munka s majdnem teljesen meg is szűnt.

Ezt látva, én nem tartottam szorgosabb felügyelet alatt a kast.

Mintegy 14—18 nap mulva azzal lép meg a feleségem, hogy a kasban rajnak kell lennie, mivel úgy látja, hogy hordanak a méhek.

Megfigyelem én is jobban és tényleg a méhek erősen dolgoznak, kopogtatom a kast, erős zugás a felelet. Nagyon megörültem természetesen, hogy az ég rám tekintett s elpusztult méheim helyett megajándékozott egy rajjal. Estenden, a munka szüntével felfordítom a kast és vizsgálgom. Egy nagyon szép erős raj volt benne, méze, fiasítása és új építményei is voltak. Azok-

ban a napokban költözhetek be, a midőn meg figyeléseimmel alábbhagytam, tehát körülbelül két héttel azelőtt, a mint az örvendetes tényt megállapítottam.

Ez esetről mint tanulságot leszűrtem azt, hogy azok a kis méhek, melyek három héttel azelőtt megjelentek a kasba, előhírnökei voltak a készülő rajnak. Három héten át szorgalmasan dolgoztak, takarították a kast, hogy tiszta otthont készítsenek maguknak. És midőn már eléggé lakályosnak gondolták, mind gyérebben s kevesebben jelentek meg, míg végül kirajozva egyenesen bele is költözködtek.

Ez utóbbi okoskodásomat támogatva látom az által is, hogy — új állomás lévén — 100—150 m. körzetben egyáltalában fa sincs.

Természetesen a kast és lépeket úgy ellepték a hernyók s a molyok, hogy biztosítottak nem láttam benne őket, ezért egy méhésztársam segédletével a kast kettőbe vágtam s a méheket méz, fiasításával s az arra való lépekkel kaptárba telepítettem át. Habár bogár nem igen pusztult el belőlük mégis nagyon megsínylették s elnéptelenedtek. Míg most betelelésre méhész társam erősítésnek egy utórajjal kiségitette s élelemmel is ellátta.

Bizva-bizom, hogy a telet, esetleg még egy kis segítséggel szerencsésen megusszák s Isten segedelmével jövőre megerősödvé még szaporíthatják méhállományomat.

Mindezekután vagyok a Tekintetes Szerkesztő Úrnak kiváló tisztelettel

Alsószőlcsva, 1916. október 1.

Szilágyi Károly

áll. előlj.

• Szilágyi tagtársunk érdekes esetét örömmel közlöm! Közlöm többféle okból, mert az eset egyszerűnek látszik és még is a felébresztett gondolatok hosszú sorának ad életet. Avagy nem beszél-e a méhek értelmi képességéről? Ha való a tisztogatás munkája, a megfigyelés pedig igazolni látszik — úgy a méhek hetekkel a rajzás előtt tudatos számítással keresték az új otthont. A rajok tehát nem a szaporodási vak ösztön szüleményei csupán, hanem a faj életképes fennmaradásának tervelt, tudatos alakulatai. Felelő nekünk méhészeknek ezt tudni, kik annyira szeretjük kis munkatársainkat és érdemes volna hasonló esetek kutatása és feljegyzése.

Szerkesztő.

Szemle.

A „Méhészet“ 10—11. száma negyed íves melléklettel jelent meg s Szabó György és Balog Bálint tolla útján éles hangon bírálja Erdős Lajosnak a „Magyar Méh“ augusztus—szeptemberi számában, az országos méretű kaptár védelmére közzétett cikkét.

E jelentős vitában a mi állásfoglalásunk nem nehéz. Mi a különböző méretű kaptárokat nem kárhoztatjuk, de abszolút értékű magaslatra sem emelhetjük egyiket sem. Nem! azon meggyőződésünknel fogva, hogy minden vidéknek meg van a mézelési viszonyoknak megfelelő kaptár és keret mérete. Így Erdélyben, bár legtöbb helyen bevált az országos, nincs kizárva, hogy ne volnának vidékek, hol eredményesebben használható a Boczonády kaptár, sőt tudjuk, hogy van is. Ezekre nézve próbáljon és döntsön minden józan gondolkozású méhész maga és ne mi diktáljunk vakon az íróasztal mellől.

Amit Kadosa Károly a méz értékesítési szövetkezet létesítése érdekében mond, igen helyénvalónak találjuk s óhajtjuk, hogy a gondolat mielőbb testet öltjön.

A „Méh“ októberi számából igen érdekes adatokat jegyezhetünk ki a mézhamisításnak kérdése körül.

Bizony szomorúan konstatálhatjuk, hogy a magyar piac még mindig a mézhamisítók eldorádója. 10 koronás büntetésekkel nem lehet megszüntetni az elfajult hamisítási üzelmeket akkor, mikor minden eladott kilógramm után legalább 5 korona tiszta haszon kecsegteti a hamisítót.

A „Méhész-Ujság“ 3. száma is változatos anyagot tár olvasói elé. A szakcikkék egymást váltogatják a józan érzékekkel készült gyakorlati fejtegetésekkel.

Figyelemreméltó különben az a kísérlet, melyet a cukor szűrésnél fennmaradó sűrűvel, a melasszal folytatnak a szegedi méhészek.

Kiváncsian várjuk az eredményt, hogy sikerül-e azt a méhekkel elfogadtatniok.

Mi ugyan a mézet tartjuk a méh egyedüli és kizárólagos táplálékának, de minden új idea előtt, ha gyakorlatilag beválik, azért meghajlunk.

Vegyések.

Királyi kitüntetés. Kedves meglepetéssel vettük a hírt, egy kiváló szakember, a mélyen szántó munkás, az igazi méhészeti Mester kitüntetésének hírét: a király Öfelsége **Deák Imrét**, a kalocsai méhészeti kerület vezetőjét, méhészeti felügyelővé nevezte ki. Egy megfeszített, eredményes életmunkának jól megérdemelt elismerése a nyilatkozott királyi kegy. Szeretettel köszöntjük kitüntetése alkalmából s kívánjuk, hogy a gondviseelő Isten sokáig éltesse, hogy az elismerő szeretet melege erőt adjon neki a további sikeres munkához.

A rokkantak tanfolyama. 1915 május óta szakadatlan folyik a rokkant katonák méhészeti kiképzése. Személyi változások, ha történtek is, de a munka egy pillanatra sem szünetelt. Egyik tanfolyamot állandóan Donáth Aladár neves méhész tanárunk vezeti. A másik tanfolyam vezetését agilis főtítkáruunk Dr. Balázs Ferencz gyöngélkedése miatt Tóth János méhész tanár vette volt át, de örömmel jelenthetjük, hogy főtítkáruunk újra megkezdette sikeres tanfolyamvezetői munkáját.

A méhek szaglási képessége. Ismeretes az a közzelfogás, hogy a méhek szagjuk után különböztetik meg egymást. Francia méhészek mégis kétségbe vonták, hogy lehetséges lenne. Hihetetlennek tartják, hogy egy 200 családos méhészetben minden család más szagú volna és hogy a méhek a szag után el tudnának igazodni. Pedig hát, ha jól meggondoljuk ez nem is olyan nagyon lehetetlen. Vagy nincs-e a kutyanak is csodás szagló érzéke? Ha a kutya az emberi nyomokon el tud menni, pedig mind hasonló cipőket viselünk, mért ne tudna eligazodni a méh, ha meg van hozzá a kellő tökéletes szerve.

Sőt nem lehetetlen, hogy szaglási képességeiknél fogva veszík észre a méhek olyan gyorsan az anya elpusztulását is. Az anyának valószínű a kaptárt betöltő sajátságos szaga van, mely a kimulása után elillan és a méhek így azonnal értesülnek anyjuk pusztulásáról.

A méhek és a kenderike. Egyik sweitzi lapból olvassuk, hogy Nyonban, Genfhez közel kenderike pár vert fészket egy kaptárban. A csodálatos az, hogy a két család békében élt egymás mellett és zavartalanul használta a közös kijárót.

Az érdekes esetet megérthetjük, ha egy nagy méretű kaptárra gondolunk tágas kijáró nyílással és egy gyenge családra, mely meghúzódott a kaptár egyik szögletében.

Mézacet. Igen könnyen és egyszerűen készíthetünk ecetet a felesleges mézes mosadék vízből a következőképpen:

A mézes vizet egy üveg edénybe öntjük, adunk hozzá kevés jó erős borecetet, az üveget gyér szitaszöveggel lekötjük és meleg helyen állni hagyjuk egy pár hónapig, míg jól kiforrt. Forrás után, mint méz ecetet üvegezzük és felhasználjuk.

Viasztörmelék eltartása. Kaptárainkból sok lehullott törmelékot seprünk össze, melynek viasz tartalma értékes és éppen ezért össze szoktuk gyűjteni, hogy viaszolvasztáskor felhasználjuk. A viaszolvasztás alkalmára azonban hosszú időn át gyűjtjük az anyagot és így könnyen az a veszedelem érhet, hogy a törmelékes tartályunkba a viasz moly befészkelje magát. Ez ellen úgy védekezhetünk, hogy a törmelékes tartályunkat újságpapírba jól begöngyöljük és a doboz tetejére *carbon bisulphid*ot hintünk.

A méhesben, azonban nem ajánlatos a tartályt elhelyezni, mert a *carbon bisulphid* gőze ártalmas a méhekre.

Szerkesztő postája.

Izenetet küldök a Kőzlöny olvasóihoz. Izenetet, melyben támogatást kérek! A papír ára képzelhetetlenül magas, a nyomás munka díja kétszeresre emelkedett: *mi mégsem emeltük az előfizetési díjat.*

Nyerni semmit sem akarunk, sőt áldozunk, mert tisztán a méhészet ügyét tartjuk szem előtt. Ennek a szent ügynek érdekében kérjük most is olvasóinkat küldjék be hátrálékos előfizetési díjukat és újítsák meg előfizetéseiket a jövő évre. Most amikor naponként új méhészeket nevelünk rokkant katonáink sorából, életszükség, hogy lapunk bővüljön, erősödjék, hogy a fokozottabb igényeknek megfelelően többet és többet adhasson. A méhészetet egyik *legproduktívabb gazdasági ágga kell kiművelnünk s e célunk valósításához szükségünk van a mi feltételezett „Kőzlönyünkre.”*

Terjesszük azt a méhészek körében! Minden olvasó hozzon magával még egy előfizetőt, hogy így tömörülve, egyesült erővel világnevet vivjunk ki a magyar méhészetnek.

Szerkesztő.

Ma mikor az egész világ visszhangzik a magyarság diadalától, ma, mikor a népek milliói állanak szemben egymással, alig van család, melynek a harctéren ne volna valakije, akihez kedves emlékek, szent kötelekek fűződnek, **a hitves férjéért, szülő gyermekéért, testvér testvéréért aggódik.**

De keressük az emlékezés szárait a barátságban, rokonságban is. És ki ne áldozna szívesen arra a célra, hogy azok, akik a harctéren vannak, itthon a családi körben méltó emlékekkel legyenek megörökítve? Ezt a célt szolgálja a **„DIADAL“** első magy. fényképnagyító- s arcképfestészeti műintézet.

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám,
ahol bármely beküldött fénykép után élethű fénykép-
:: nagytapasok színezve és krétarajzban készülnek. ::

Élethű fényképnagyítás.

Élő nagyságban mellkép ára 10 korona.

Ugyanaz olajszínezésben „ 15 „

Élethű kivitelért és jó minőségért szavatolunk. Csoportfényképekről is lehet egyes személyt elkülönítve készíteni. - Eredeti nagyság.

.....

Hogy fizet legjobban a méhészet?

Ugy, ha kaptár és eszközszükségeiteinket, ugyszintén a többi méhészeti kellékeket a szigoruan szolid, jóhírnevű és már 31 év óta fennálló

Kühne Ferenc utóda

első magyar kereskedelmi méhtelepénél
Budapest, I., Attila-utca 91. sz. szerezzük be.

Gazdagon illusztrált és sok újdonságot tartalmazó, az 1916. évre szóló főárjegyzéke méhészeti útmutatóval együtt szívesen ingyen és bérmentve küldeték. * * * * *

Megjelent Donáth Aladár
m. kir. méhészeti szaktanár:

TERMÉSZETESSÉG A MÉHÉSZETBEN

című könyve. A 200 nyomtatott oldalra terjedő és 60 ábrával illusztrált munka, mely az okszerű méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteit tárgyalja, úgy a kezdő, mint a régi méhészek kezében nélkülözhetetlen kalauz. — A könyv ára 3 kor. A 3 kor. könyvdíj és 50 fill. ajánlati és postadíj beküldésével megrendelhető a szerzőnél: Kolozsvár, Ferencz József-út 81.szám.

Mézpergetőim

több kiállításon ki lettek tüntetve, bámulatos olcsóságuk mellett a legjobbak, legerősebbek és a legtartósabbak, a miről kezességet vállalok. Mézszűrő, méztartó bádogokat, mindenemű méhészeti eszközöket raktáron tartok s a legjutányosabb áron készítek, ugyszintén legjobb fajta gyümölcszedőket is. Pontos :-: kiszolgálás! :-:

Sajler József bádogos,
Kolozsvár, Erzsébet-út.

Reményik b. és Fiai utódai vas-nagykereskedés Kolozsvár.

Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület ajánlatára az alább felsorolt méhészeti eszközöket tartjuk raktáron:

keretfogó csiszolt, horonytisztító, méhészkes, sejt fedelező kés, fenék tisztító, permetező, herefogó, füstölő készülék, méhész-sapka, méhész-kezttyű,
és Hannemann rács.

Sürgöncim: Reményik utódai. Telefon 84.